

Reportatge

7 Domicinal
Diumenge, 7
de gener de 2007

Fotos:
Sobre aquestes lí-
nies, Carme Feliu
Latorre, abans de
marxar a Londres, al
carrer Nou de Giro-
na; i un exemple de
papiroflèxia, activitat
típica del Japó.

1
Un moment d'una
classe de japonès al
centre Nippònia, si-
tuat en un àtic de la
Gran Via de Jaume I
de Girona.

2
La cal·ligrafia neces-
sita instruments molt
precisos per ser
executada correctam-
ent.

3
Les representacions
artístiques coincideixen
en tenir un alt ni-
vell d'expressivitat.

4
La tradició japonesa
dóna molta im-
portància al signifi-
cat que tenen les
peces de vestir, i al-
tres elements orna-
mentals, i la conju-
gació dels colors.

5
Algunes de les figu-
res aposten pel mini-
malisme, amb la
simplificació de les
formes i la utilització
de colors simples.

6
Un alumne gironí re-
alitzava exercicis de
traducció al centre
acadèmic.

parla de «conjugació» entre ambdues visions i «sensibilitat» cap a les manifestacions artístiques, que rebaixa la tensió d'un món econòmic altament competitiu i, per tant, agressiu.

La propietària de Nippònia es remunta a l'època samurai per argumentar el perquè d'un caràcter propi: la responsabilitat, el propòsit de l'excel·lència, l'idea grupal... Això ara és palpable, per exemple, en el món econòmic en què és habitual que un treballador comenci la vida laboral en una empresa i segueixi una intrapromoció. «L'experiència és relacionada amb l'edat», comenta Carme Feliu. Alhora, és «inconcebible» una persona dirigint una altra de més edat. La importància que té el treball en la vida personal dels japonesos és explícita quan la gironina diu que «l'empresa és considerada com la seva "veritable" família» a propòsit que, entre d'altres exemples, les relacions socials hi són, de manera natural, vehiculades.

La contínua aposta per la investigació tecnològica i la visió unitària que tenen tots els elements que formen part d'un mateix sistema de producció provoca que l'economia japonesa sigui altament competitiva. I els joves? Tot i que comença a canviar —a causa de la influència occidental—, encara hi ha un període d'edat per casar-se. Els trets del món occidental hi són presents —les formes de vestir, consumir...— però, com a contrapès, els joves japonesos no han abandonat els costums tradicionals. Alguns s'hi aferren. En referència a la família, divulga la gironina, hi ha una distribució explícita de tasques entre home i dona. Encara que amb matisos, si bé l'home és el que treballa, la dona administra l'economia i s'encarrega de l'educació dels fills. Carme Feliu diu que, des de la nostra perspectiva, això és interpretable com una òptica «masclista». Tanmateix, les japoneses consideren que és una «distribució de tasques» i que el marge de maniobra en la gestió de la

família permet realitzar-se. «No és millor ni pitjor», defensa.

Al Japó urbà són habituals llargs viatges en metro i tren per raó de treball. Hom pot sortir a les 6 del matí de la casa familiar i tornar-hi a les 12 de la nit. És un sistema laboral jeràrquic, definit i rígid. Voler canviar de feina és mal vist. Com acomiadar treballadors. Cal remarcar que, finalitzada la jornada laboral, hi ha actes socials, a redós de l'empresa. Els japonesos tenen la vida «molt parcel·lada» —feina, treball...—, és una societat «altament normativa» i en la qual es valora l'«adhesió grupal» per sobre de la individualitat, considerada com a visió egoista que només vetlla pels interessos propis per sobre el benefici col·lectiu. En aquest punt, Carme Feliu tradueix literalment un proverbi d'origen confucianista: «El clau que sobresurt, s'ha de clavar». Professar una religió —les tres més importants són el shintoisme (amb adoració als avantpassats i elements de la natura), budisme zen i cristianisme— no és justificat per fe, sinó com una forma de viure els costums locals. La gent s'hi adapta. La tolerància i la paciència són dos altres trets definitoris.

INTERCANVI DE TARGETES

La representació institucional del Japó —ambaixada a Madrid i consolat a Barcelona— té diferents àmbits d'actuació, de la vessant cultural —difusió— a l'econòmica —establiment de llaços comercials—. Carme Feliu, que hi ha participat en diferents actes per raó d'antiga participació d'intercanvis, ho resumeix dient que són actes «molt formals», amb parlaments i, com a anècdota, l'intercanvi de targetes, que estableixen contactes. No ha reeixit encara la proposta de crear un viceconsolat a Girona en disminuir la «colònia» de japonesos. Molts dels quals eren alts càrrecs de la Panasonic de Celrà. L'emperador té un significatiu pes cultural, i gaudeix de gran res-

pecte. La Constitució vigent, que data de 1947, expressa que el poder resideix en el poble i que l'emperador és mer símbol. Es considera que el Japó és monarquia —per la figura de l'emperador— amb un parlament bicameral. Hi ha qui ho interpreta com a una república. El poder executiu és potestat d'un primer ministre i diversos ministres d'Estat. La política i la justícia són còpsades com a cosa força llunyana pels ciutadans.

El sushi és, segurament, el plat de la gastronomia japonesa més conegut fora del país nipó. Carme Feliu rebutja que l'interès per aquest exemple de cuina oriental sigui només una moda a Girona perquè, traspasat l'estadi de prova, és possible que el comensal pugui valorar allò que defineix aquest tipus de cuina. Per exemple, la quantitat no vol dir major qualitat. És molt important la presentació dels plats, amb contrast de colors. La textura. La conjugació entre fred i calent. La sensibilitat. El fet de compartir un àpat amb altres persones. Les geishes són també una icona de la cultura japonesa. Carme Feliu recorda el llibre *Memorias de una geisha* —d'Arthur Golden (1997)—, que després va tenir una adaptació cinematogràfica, a càrrec de Rob Marshall (2005), comentant que hi ha aspectes que poden portar a «equivocs». Per exemple, la relació, falsa, de les geishes amb la prostitució. «És una de les professions més ben considerades del Japó» perquè «costa molt ser-ho». Hi ha escoles especialitzades. S'hi aprenen aptituds: dansa, cerimònia del te, cant, conversa... «Amb gràcia i sensibilitat, que poca gent té». La funció d'una geisha és «acompanyar» les vetllades d'empresaris o polítics. *Geisha* significa «experta en arts». Les geishes viuen en districtes de ciutats anomenats *hanamachi*. Kyoto és la ciutat amb tradició més arrelada i on és fàcil veure el pas de geishes —reconoscible per la vestimenta i maquillatge— als districtes de Gion i Pontocho.